

om, hvormeget den er værd; derefter sætter man den til Auction og seer, om man kan faae den Priis, man har tænkt sig. Naar nu altsaa en saadan Tagation er foregaaet, forekommer det mig at maatte være yderst let for Ministeren, naar Auction har fundet Sted, at tage sin Bestemmelse, om han vil bortforpagte eller ikke til den Priis, der er buden. Naar det er blevet sagt, at Pengene i Diebsticket ere meget dyre, og at de i længere Tid stedse ere blevne dyrere, saa skal jeg paa ingen Maade modsigte dette, men det har egentlig ikke saa stor Betydning med Hensyn til denne Sag, thi det er jo ikke derfra vi gaae ud, men vi sige, at Pengene paa ingen Maade til de forskjellige Tider repræsenterer den samme Værdi, vi sige, at den Forbeholdsm, som vi for 40 Aar siden fik 20,000 Rb. for, kan nu maaskee sælges for 10,000 Rb., og det viser dog tydeligt, at Pengenes Værdi er gaaet betydelig tilbage i Forhold til Jordens Værdi. Hvad angaaer Sagen i dens Almindelighed, vil jeg tillade mig at bede det ærede Thing om at henvende dets Opmærksomhed paa, hvorledes Forholdet stiller sig paa mange Steder her i Landet. Det er jo klart, at der sidder ikke saa Eiendomsbesiddere ved Eiendomme, som de ikke ere istand til at drive godt og rigtigt, fordi de mangle den fornødne Driftskapital, fordi der ikke har været det rette Forhold tilstede mellem Størrelsen af den Eiendom, de have kjøbt, og den Kapital, som stod til deres Raadighed. Under saadanne Omstændigheder paastaar jeg, at det langtfra er stridende mod rigtige statsøconomiske Grundsaetninger, men netop stemmende dermed, at forsøge at fremkalde en saadan Tilstand, hvor de, der ere Indehavere af store Kapitaler, tillige ere Eiere af Jorderne; thi deraf følger, at disse Personer kunne overlade Eiendommen til Mænd, der baade have Drift og en mindre Kapital, og disse Mænd ere ganske anderledes istand til at drive en saadan Gaard, naar de have den i Forpagtning, end naar den er deres Eiendom. Jeg er aldeles overbevist om, at naar man indretter en saadan Forpagtningscontract som den, hvorom der her er Tale, hensigtsmæssigt og rigtigt, naar man sørger for, at Manden ikke stilles saaledes, at han

udsættes for Villkaarlighed, men saaledes, at han kan føle sig selvstændig og uafhængig, og naar man tillige sørger for, at han faaer Forpagtningen paa en forholdsvis lang Tid, saaledes at han ikke behøver med Uenslighed at see paa, netop i de første Aar at faae hele sin Rente ind, men kan faae Mod til at koste Noget paa Eiendommen, saa ville vi kunne faae en Forpagter, som vil kunne svare en klækelig og god aarlig Afgift og som i sin Tid vil være istand til ogsaa at aflevere Eiendommen i god Stand. Naar man nu endelig siger: Ja, men naar Staten har saadanne Eiendomme, saa koste de saa forsvækkelig meget i Administrationsomkostninger, saa spørger jeg de ærede Medlemmer: troer de, at Administrationen ved Sørø vil blive en eneste Skilling dyrere, fordi man beholder Mørup? Nei, ikke en eneste, det er jeg overbevist om. Jeg indseer heller ikke, hvorfor Administrationen ikke skulde være istand til at bestyre godt; jeg troer virkelig, det er Noget, der er kommet til os fra Fortiden; man har en vis Tølelse af, at en Mand faaer slike Embeder ad Protectionens Veie, han skal forsørges, men disse Tanker maa vi sandelig forlade, vi maae stole paa, at det er nødvendigt, at Administrationen, naar den skal træde frem for Landets Repræsentation, kan træde frem med dygtige Hjælpere og paa en saadan Maade, at det viser sig, at den ogsaa har havt Statens og det Almens Gavn alvorlig for Die. Det er altsaa klart, at den maa søge dygtige Administratorex, altsaa i dette Tilfælde dygtige Forvaltere til Sørø Academi; forvalte de det godt og omhyggeligt, saa ville de ogsaa nok vide at faae en dygtig og flink Forpagter til Mørup.

Alberti: Efter de Udtalelser, der saaldt her ved Sagens første Behandling, havde jeg ventet en Yttring eller vel endog et Endringsforslag fra den høitærede Minister angaaende Husene under Mørup, idet han dengang fandt sig foranlediget til at erklære, at han vilde tage under Overveieelse, om Husene kunde sælges særskilt. Jeg veed ikke, om den ærede Minister har faaet denne Overveieelse anstillet, men med Hensyn til det Endringsforslag, der til tredie Behandling kan ventes om dette Punkt, troer